

Rætturinn til lív – ekki ein sjálffylgja

Fyri einum góðum ári síðani undirskrifaði Clinton lóg, ið ger tað torførari at kæra deyðarevnsing – og vandin fyri at ósek verða avrættað, er øktur samsvarandi – bara í ár eru 57 menniskju avrættað – og talið økist skjótt

SONJA JOGANSVÖTTIR

Ótrúligt men sagt, landið, ið skal eittast at virka sum fyrimyndari hjá øðrum, avrættað fólk í hópið, harar eisini betri. Síðani deydarevnsing var endur innleidd 1976, aftan á ein skil eittast at virka sum fyrimyndari hjá øðrum, avrættað fólk í hópið, harar eisini betri. Síðani deydarevnsing var endur innleidd 1976, aftan á ein skil eittast at virka sum fyrimyndari hjá øðrum, avrættað fólk í hópið, harar eisini betri. Síðani deydarevnsing var endur innleidd 1976, aftan á ein skil eittast at virka sum fyrimyndari hjá øðrum, avrættað fólk í hópið, harar eisini betri.

Tá ið staturin

gepur ósek!
So lengi ein statur ella land vil hava deydarevnsing, slepst ikki undan vandinum at ósek verða avrættað. Frá 1900 - 85 hava 350 fólk fingið deydarevnsing, ið vóru ósek. Nákrir sluppu undan m.a. í síðstu løtu, men 23 ósek vóru avrættað. Hetta eru tey skrásettu ósek avrættað, nakar annað er so veruleik. Í einari ferskari kanning hjá Death Penalty Information Center, segir at síðani 1973 eru 69 fólk av 6000 latin úr deydarevnsing. Hesi síðu í megal 7 ár í fongsl, men nýggjar lógir hevi í statum og á landstigi, ger tað torførari at fáa rættarlóg og sleppa til hegni dómstól. Tað er serstakliga lógin *The Anti-Terrorism and Effective Death Penalty Act* ið var sett í gildi av Clinton fyri einum góðum ári síðani, ið t.d. avmarkar kerunguleikan. Beinleisshin er, at tað er torførari at kæra eini deydarevnsing t.d. verður sett kernefrest ið *The anti terrorism* - lógin settur eisini víðari kærna fyri, hvat hvør statur kann loyva sær at ókoma. T.d. var loyst um ein lóg um tíðarkærna í statum Texas var lógin, men allar ivi var settur til viks við áður nevndu lóg. Hetta økir eisini munandi um, vandan at ósek verða dóm og avrættað. Tað er eisini vert at skeita upp, tá ið funnið verður fram til ósek á deydarevnsing, er tað ikki staturin, ið ger tað, men harðfurniðin ón bláðfólk, privatdeklarar, sakførara

og familjan hjá viðkomandi. Uttan hesi hevi næstan eining sloppið av aftur deydarevnsing og út í "civilisationina".

Edward Earl Jones

attí at líva ið dag
Edward Earl Jones var í maj 1987 avrættaður, men hann átti at verða á lívi ið dag. Tað er síðari í um hann var sekur í brotsgeini, ið hann undir krampum var avrættaður í gasskamar í Mississippi by.

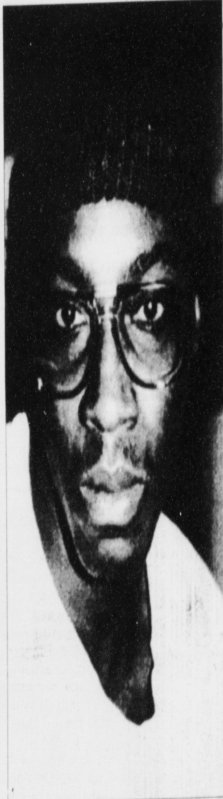
Edward Johnson var tikið fram, harav 30 í statum Texas, og ongín tekni eru um, at amerikanar setla at avstaka deydarevnsingina.

Læggjumáðurin var myndur tá hann royndi at taka ein svartan mann, ið skuldi havi roynt at loypa á eina kvinnu, í bardaganum vart læggjumáðurin dripin og gerningsmaðurin flýggjað.

Edward Johnson var samman við øðrum svertum monnum frá grannalagnum tikið og settur fram fyri einasta sjónarvátanum til brotsgeini. Hin hvíta kvinnin ið roynt var at leypa á, og uttan fyri hennar hus at skjótingin fór fram. Kvinnan hevði kent Earl attí lívið og segh at hann ikki var drápsmaðurin. Hon segh at maðurin var kraftiga bygdur og hevði fult klædd. Edward Johnson var skinn og hevði ongantíð havið segh.

Tvingabur at jatta seg sekan

Tveir dagar eftir var hann aftur handtikið og tikið við læggjum, hesuferð einamallur. Seinni gær hann vitnisfræging um, at ter hevði tikið hann út í skógin og høtt við at skjóta hann, um hann ikki jattar brotsgeini. Hann undirskrifaði jattanina í, t"eg var bangin... Eg var dómur áðrenn og yvirhvorkum k'rættin". Hann tosaði ikki við sakførara áðrenn hann var

Ein av teimum mest sannførndi orsøkanum til av bána deydarevnsing er vandin at ósek verða avrættað. Edward Earl Johnson dó ið í gass rúmi í maj 1987. Síðani er ivi íthurt, um hann ni veruliga var sekur

"Tíðabólið"

Iman rættarsakina bjóðaði áðrenn yvirhvorkum k'rættin. Edward Johnson ein dóm upp lívstíð í fongsl um hann jattar seg sekan í dráp-

inam. Verjasakførarin segh honum eyðað skeivliga, at hann fekk fongslarevnsing á lívstíð uttan málaleika at verða royndarevnsing, um hann góðtók. Um hann hevði góðtikið "tíðabólið"

Vitnið
Eina viku aftaná avrættingina fann nýggi sakførarin fram til kvinnuna, ið Edward Johnson segh seg at verði saman við í eini hjúlpstovu, tá ið morðið var fram. Hinir sakførarin hjá Edwardi høvdu ikki roynt at funnið hana ella yvirtalað dómstólanar at hoyra hennara vitnisfræging. Hon segh, at hon var farin til dómarsíðist at vitna í sakini, men ein hvitur læggjumáður hevði sagt, at hon skuldi fara til hús og passa seg sjálva.

Hetta er greitt dóm um eina sak har ein ósekur er avrættaður. Her eru eisini fleiri brot á grundlógini. T.d. stendur greitt í Bill of Rights at hin seki er ósekur til tað mistaust er próvað tað stendur eisini, at nevningssamansetingin skal avmynda fólkssamansetingina. Hvussu nógvur slíkar sakir tað er ið veruleikan vita vit ikki, men talið er greitt hægri enn tað, ið vísir er fingin fyri.

Dómarsamansetingin

Í USA er tað soleiðis at hvørt státtarstjórnarinnar verða útnýnd av forsetinum og í statum er tað guvernørin, ið útnývna dómarnar, sum tingið síðani góðkennur. Teoretiskt segh, eigur tað at verða ein góður, skikkabur, óvildur dómari, men í veruleikanum sest tyðuliga eitt mynstur. Republikanar velja republikanskar dómara, og guvernørar, ið m.a. eru fyri deydarevnsing velja sostatt eisini dómara, ið eru fyri deydarevnsing. Eru tað nakur serstøk mál, tá sum guvernørur ella forseti skal hava íggjagum, uttan tað verður dóm ið stíð við grundlóg, so er valgt at hesir tryggja sær, at dómarnir, teir seta, hava sum áskodin sum teir.

Tey avvarandi

Eitt, ið eisini er serstakt fyri amerikansku rættarskipanina er, at avvarandi hjá offrum skulu siga sína hugsan um, hvørja revnsing ákærdi skal fá. Fólkdið ynskir hevnd yvir teirra

sega, ið er deydarevnsing ofta í huga hjá teimum avvarandi. Hugsan teirra avvarandi um revnsingina av gerningsmanninum verður ofta fylgd. Hetta er eisini við at halda deydarevnsingardómarnar høgt. Harumframt er nevningssamansetingin mangan lóg. Tá ið teimum statum har deydarevnsing er loyvd, skulu nevningarnir verða fyri deydarevnsing, sum møgulig revnsing hjá ti ákærd. Henda fyrirtey er sera lóg og er eisini við til at senda nógv á deydarevnsing.

Politiska rákið
Í USA er man nógvastahis kominn inn í óndan ring, ið er torførari at bróta. T.d. er heilt sjálvsamt at nakar fangi í síðstu løtu verður náður av guvernørinum. Hetta hendi ofta fyri, men tey síðtu tiggja ári bera bót um nýggjan politikk. Funnist er t.d. nógv at forsetum Clinton uttanfrá av og manarættindabót, ið hann í 1992 sum guvernørur í Arkansas, ikki vildi nála ein svartan fanga, ið ikki visti hvat deydarevnsing smíð seg um. Hesi var sálárliga tamarar (mental retardet) og m.a. tá ið hann fekk sína síðstu málið, vildi hann ikki eta. Hann geymði eitt sindur av eplakluni, tí so kundi hann eta hetta aftaná avrættingina??? Bara hetta sigur rættuliga nógv um hvørjan stóðu maðurin var i.

Fólkdið í USA, var og er greitt fyri deydarevnsing, tí tykist tað mangan sum politiskur taktikkur, at fólk verða avrættað. Clinton hevði í síni tíð tørv á at próva, at hann var ein "hættur" avvarndur persónur, eisini tá ið nógvir amerikanar funnist at honum, tá hann ongantíð hevði gjørt hertanzu. Prísurin var lívið hjá svartan manninum, ið ikki sjálvar var mentur at verja seg. Henda avrættingin var bæði í stíð við aljóða reglugerðir og í amerikansku grundlógina, treyðgt so fekk hetta hvørki fylgja fyri Clinton ella nakran annan.

Nýtslan av deydarevnsing mótgævis barnum

Tað er í løptin full vísu um heldur ikki fulla ábyrgd yvir gerðum tínum, tí kanst tú heldur ikki fullt út stunda til svars fyri teimum. Deydarevnsing mótgævis sálárliga eina skjótari rættarsak, seks vikur aftaná ein hópdóm ella 16 ár eftir langdregnum jógfrúsligum málevnisumrøða, verður tann avferð og revsing. Í USA sita deydadómur ikki fyri fongslarevnsing - teir verða einans býstir inn til teir skulu avrættað.

teirra um, ið hava avrætta persónar undir 18 ár síðani 1990. - USA, Iran, Jemen, Saudi Arabia og Pakistan, herav vóru flestar, seks í tali, í USA. Hóast aljóða lógir og reglugerðir eru settar í gildi fyri at forða slíkum, ser tað út til, at USA klára at skaka sær undan. Bæði amerikanski - og ST stíttmalin um rættindi hjá børnum forðaða harðliga deydarevnsing, sum heild og tað serstakliga mótgævis barnum. Yvir 100 lond hava serligar lógir, ið verja børn/ungdómshómsmenn m.a. mótgævis deydarevnsing. Hetta forðar tað ikki heimssins matstovu tiggja at drepa børn - tvørturimót. Tá ið tað eru børn og sálárliga veik, ið fremja ávársig brotsverk leypa tey ofta framav uttan at hugsa um fylgurnar. Hvørki hjá offrum ella teimum sjálvi. Hesar báðar bólkur heldur man eisini eru "lettari" at hjálpa. Tánin kemst av, at hesi ikki áttu verði deydadóm, tí tey ikki eru heilt ment, harafturat hava tey ikki fulla ábyrgd, og móguleikin fyri at tey kunnu "rehabiliteres" er nógv stórt.

Tey sálárliga

veiku/tarnaðu
Verur tað røknar sum sálárliga tarnaður hevur tí

rættátt undirgvin eina framúr rættuliga, ómøguleikan og vanræddi við

Kendi filosofarinn Albert Camus tók soleiðis til orðana: "Fyri at fáa javnvág málið um deydarevnsing, noyðist vit at revsa ein brotsmann, ið hevur ávarað offrið, men ein ávárs dag verður hann úti fyri einum ræðuligum deyða, at hesin frí til lótu er skerdur at hansara nála í minnabur. Slíkt bómenni hevur eingin enn komin framá.

Grundgevingarnar

Fyri deydarevnsing
Fyri deydarevnsing hava nógvur grundgevingar verið forðar fram, men eingin tykist veruliga at halda. Hildið hevur verið fast um, at deydarevnsing virkar avskrekkandi fyri fólk at fremja ávársig brotsverk, men her tala lóini. Í teimum 38 statum í USA har deydarevnsing er loyvd fyri morð o. líkn. eru líka nógv tulk brot fram, sum í teimum statum, ið ikki loyva deydarevnsing. Eitt enn heur dómur er Kanada, ið avtók deydarevnsing fyri morð 1976. Ánd fyri var drápsstól 3,09 fyri 100.000 fólk, í 1980 var hetta 2,41. Hetta hevur verið rættuliga stóðst síðan, og 1993 var drápsstól 2,19 fyri 100.000 fólk, tvs. 27% lægri enn í 1975.

Beskapariga loysar tað seg betur hjá USA at fólk sita innibíráð í lívstíð, heldur enn at avrætta tey. Hvør avrætting kostar um

tarnaður er banna í nógvum londum sum fremja deydarevnsing - eisini USA - og tað hevur tað vist seg, at tað mótsatta ofta kemur fyri seg. (sí dómur omanfyri) Eisini verður kraft, at tú skilur revnsingina tí fer. Kjakið í USA hevur ofta smíð seg um, nær kanst tú dómast, nær ert tú fult "útróknaligur"? Í øllum føri er stór ósemja um málið, hóast tað átti at verði rættuliga eyðsø. Í USA veit man um fleiri, ið eru avrættað hóast hesi vóru segh verða sálárliga tarnaði ella á markinum til hetta. Sakin um James T. Rouch er dómur um sálárligt tarnað barn, ið fekk deydarevnsing 17. ára gamal 1977 og avrættaður 1986. (Greitt er nærri frá hesi sak abrahams)

Sálárliga avrættingin
Eitt er sjálv avrættingin nakar annað er sálárliga avrættingin av fólkum, ið verða deydadóm. Frá tí lótu at deydadóm verður felldur, er fangi noyðdur at umhuga útið til verða avrættað á fastlagdri tíð. Sálárliga líðing av hesum kann ikki mistast. Hvi skuldi hótanin um avrætting annars verða tað besta viðnið hjá pinningarabólum? Hvørt ein deydadóm verður útyrt seks minuttir eftir

teirra um, ið hava avrætta persónar undir 18 ár síðani 1990. - USA, Iran, Jemen, Saudi Arabia og Pakistan, herav vóru flestar, seks í tali, í USA. Hóast aljóða lógir og reglugerðir eru settar í gildi fyri at forða slíkum, ser tað út til, at USA klára at skaka sær undan. Bæði amerikanski - og ST stíttmalin um rættindi hjá børnum forðaða harðliga deydarevnsing, sum heild og tað serstakliga mótgævis barnum. Yvir 100 lond hava serligar lógir, ið verja børn/ungdómshómsmenn m.a. mótgævis deydarevnsing. Hetta forðar tað ikki heimssins matstovu tiggja at drepa børn - tvørturimót. Tá ið tað eru børn og sálárliga veik, ið fremja ávársig brotsverk leypa tey ofta framav uttan at hugsa um fylgurnar. Hvørki hjá offrum ella teimum sjálvi. Hesar báðar bólkur heldur man eisini eru "lettari" at hjálpa. Tánin kemst av, at hesi ikki áttu verði deydadóm, tí tey ikki eru heilt ment, harafturat hava tey ikki fulla ábyrgd, og móguleikin fyri at tey kunnu "rehabiliteres" er nógv stórt.

Tey sálárliga

veiku/tarnaðu
Verur tað røknar sum sálárliga tarnaður hevur tí

rættátt undirgvin eina framúr rættuliga, ómøguleikan og vanræddi við

Kendi filosofarinn Albert Camus tók soleiðis til orðana: "Fyri at fáa javnvág málið um deydarevnsing, noyðist vit at revsa ein brotsmann, ið hevur ávarað offrið, men ein ávárs dag verður hann úti fyri einum ræðuligum deyða, at hesin frí til lótu er skerdur at hansara nála í minnabur. Slíkt bómenni hevur eingin enn komin framá.

Grundgevingarnar

Fyri deydarevnsing
Fyri deydarevnsing hava nógvur grundgevingar verið forðar fram, men eingin tykist veruliga at halda. Hildið hevur verið fast um, at deydarevnsing virkar avskrekkandi fyri fólk at fremja ávársig brotsverk, men her tala lóini. Í teimum 38 statum í USA har deydarevnsing er loyvd fyri morð o. líkn. eru líka nógv tulk brot fram, sum í teimum statum, ið ikki loyva deydarevnsing. Eitt enn heur dómur er Kanada, ið avtók deydarevnsing fyri morð 1976. Ánd fyri var drápsstól 3,09 fyri 100.000 fólk, í 1980 var hetta 2,41. Hetta hevur verið rættuliga stóðst síðan, og 1993 var drápsstól 2,19 fyri 100.000 fólk, tvs. 27% lægri enn í 1975.

Beskapariga loysar tað seg betur hjá USA at fólk sita innibíráð í lívstíð, heldur enn at avrætta tey. Hvør avrætting kostar um

teirra um, ið hava avrætta persónar undir 18 ár síðani 1990. - USA, Iran, Jemen, Saudi Arabia og Pakistan, herav vóru flestar, seks í tali, í USA. Hóast aljóða lógir og reglugerðir eru settar í gildi fyri at forða slíkum, ser tað út til, at USA klára at skaka sær undan. Bæði amerikanski - og ST stíttmalin um rættindi hjá børnum forðaða harðliga deydarevnsing, sum heild og tað serstakliga mótgævis barnum. Yvir 100 lond hava serligar lógir, ið verja børn/ungdómshómsmenn m.a. mótgævis deydarevnsing. Hetta forðar tað ikki heimssins matstovu tiggja at drepa børn - tvørturimót. Tá ið tað eru børn og sálárliga veik, ið fremja ávársig brotsverk leypa tey ofta framav uttan at hugsa um fylgurnar. Hvørki hjá offrum ella teimum sjálvi. Hesar báðar bólkur heldur man eisini eru "lettari" at hjálpa. Tánin kemst av, at hesi ikki áttu verði deydadóm, tí tey ikki eru heilt ment, harafturat hava tey ikki fulla ábyrgd, og móguleikin fyri at tey kunnu "rehabiliteres" er nógv stórt.

Tey sálárliga

veiku/tarnaðu
Verur tað røknar sum sálárliga tarnaður hevur tí

rættátt undirgvin eina framúr rættuliga, ómøguleikan og vanræddi við

Kendi filosofarinn Albert Camus tók soleiðis til orðana: "Fyri at fáa javnvág málið um deydarevnsing, noyðist vit at revsa ein brotsmann, ið hevur ávarað offrið, men ein ávárs dag verður hann úti fyri einum ræðuligum deyða, at hesin frí til lótu er skerdur at hansara nála í minnabur. Slíkt bómenni hevur eingin enn komin framá.

Grundgevingarnar

Fyri deydarevnsing
Fyri deydarevnsing hava nógvur grundgevingar verið forðar fram, men eingin tykist veruliga at halda. Hildið hevur verið fast um, at deydarevnsing virkar avskrekkandi fyri fólk at fremja ávársig brotsverk, men her tala lóini. Í teimum 38 statum í USA har deydarevnsing er loyvd fyri morð o. líkn. eru líka nógv tulk brot fram, sum í teimum statum, ið ikki loyva deydarevnsing. Eitt enn heur dómur er Kanada, ið avtók deydarevnsing fyri morð 1976. Ánd fyri var drápsstól 3,09 fyri 100.000 fólk, í 1980 var hetta 2,41. Hetta hevur verið rættuliga stóðst síðan, og 1993 var drápsstól 2,19 fyri 100.000 fólk, tvs. 27% lægri enn í 1975.

Beskapariga loysar tað seg betur hjá USA at fólk sita innibíráð í lívstíð, heldur enn at avrætta tey. Hvør avrætting kostar um

teirra um, ið hava avrætta persónar undir 18 ár síðani 1990. - USA, Iran, Jemen, Saudi Arabia og Pakistan, herav vóru flestar, seks í tali, í USA. Hóast aljóða lógir og reglugerðir eru settar í gildi fyri at forða slíkum, ser tað út til, at USA klára at skaka sær undan. Bæði amerikanski - og ST stíttmalin um rættindi hjá børnum forðaða harðliga deydarevnsing, sum heild og tað serstakliga mótgævis barnum. Yvir 100 lond hava serligar lógir, ið verja børn/ungdómshómsmenn m.a. mótgævis deydarevnsing. Hetta forðar tað ikki heimssins matstovu tiggja at drepa børn - tvørturimót. Tá ið tað eru børn og sálárliga veik, ið fremja ávársig brotsverk leypa tey ofta framav uttan at hugsa um fylgurnar. Hvørki hjá offrum ella teimum sjálvi. Hesar báðar bólkur heldur man eisini eru "lettari" at hjálpa. Tánin kemst av, at hesi ikki áttu verði deydadóm, tí tey ikki eru heilt ment, harafturat hava tey ikki fulla ábyrgd, og móguleikin fyri at tey kunnu "rehabiliteres" er nógv stórt.

Tey sálárliga

veiku/tarnaðu
Verur tað røknar sum sálárliga tarnaður hevur tí

rættátt undirgvin eina framúr rættuliga, ómøguleikan og vanræddi við

Kendi filosofarinn Albert Camus tók soleiðis til orðana: "Fyri at fáa javnvág málið um deydarevnsing, noyðist vit at revsa ein brotsmann, ið hevur ávarað offrið, men ein ávárs dag verður hann úti fyri einum ræðuligum deyða, at hesin frí til lótu er skerdur at hansara nála í minnabur. Slíkt bómenni hevur eingin enn komin framá.

Grundgevingarnar

Fyri deydarevnsing
Fyri deydarevnsing hava nógvur grundgevingar verið forðar fram, men eingin tykist veruliga at halda. Hildið hevur verið fast um, at deydarevnsing virkar avskrekkandi fyri fólk at fremja ávársig brotsverk, men her tala lóini. Í teimum 38 statum í USA har deydarevnsing er loyvd fyri morð o. líkn. eru líka nógv tulk brot fram, sum í teimum statum, ið ikki loyva deydarevnsing. Eitt enn heur dómur er Kanada, ið avtók deydarevnsing fyri morð 1976. Ánd fyri var drápsstól 3,09 fyri 100.000 fólk, í 1980 var hetta 2,41. Hetta hevur verið rættuliga stóðst síðan, og 1993 var drápsstól 2,19 fyri 100.000 fólk, tvs. 27% lægri enn í 1975.

Beskapariga loysar tað seg betur hjá USA at fólk sita innibíráð í lívstíð, heldur enn at avrætta tey. Hvør avrætting kostar um

teirra um, ið hava avrætta persónar undir 18 ár síðani 1990. - USA, Iran, Jemen, Saudi Arabia og Pakistan, herav vóru flestar, seks í tali, í USA. Hóast aljóða lógir og reglugerðir eru settar í gildi fyri at forða slíkum, ser tað út til, at USA klára at skaka sær undan. Bæði amerikanski - og ST stíttmalin um rættindi hjá børnum forðaða harðliga deydarevnsing, sum heild og tað serstakliga mótgævis barnum. Yvir 100 lond hava serligar lógir, ið verja børn/ungdómshómsmenn m.a. mótgævis deydarevnsing. Hetta forðar tað ikki heimssins matstovu tiggja at drepa børn - tvørturimót. Tá ið tað eru børn og sálárliga veik, ið fremja ávársig brotsverk leypa tey ofta framav uttan at hugsa um fylgurnar. Hvørki hjá offrum ella teimum sjálvi. Hesar báðar bólkur heldur man eisini eru "lettari" at hjálpa. Tánin kemst av, at hesi ikki áttu verði deydadóm, tí tey ikki eru heilt ment, harafturat hava tey ikki fulla ábyrgd, og móguleikin fyri at tey kunnu "rehabiliteres" er nógv stórt.

Tey sálárliga

veiku/tarnaðu
Verur tað røknar sum sálárliga tarnaður hevur tí

rættátt undirgvin eina framúr rættuliga, ómøguleikan og vanræddi við

Kendi filosofarinn Albert Camus tók soleiðis til orðana: "Fyri at fáa javnvág málið um deydarevnsing, noyðist vit at revsa ein brotsmann, ið hevur ávarað offrið, men ein ávárs dag verður hann úti fyri einum ræðuligum deyða, at hesin frí til lótu er skerdur at hansara nála í minnabur. Slíkt bómenni hevur eingin enn komin framá.

Grundgevingarnar

Fyri deydarevnsing
Fyri deydarevnsing hava nógvur grundgevingar verið forðar fram, men eingin tykist veruliga at halda. Hildið hevur verið fast um, at deydarevnsing virkar avskrekkandi fyri fólk at fremja ávársig brotsverk, men her tala lóini. Í teimum 38 statum í USA har deydarevnsing er loyvd fyri morð o. líkn. eru líka nógv tulk brot fram, sum í teimum statum, ið ikki loyva deydarevnsing. Eitt enn heur dómur er Kanada, ið avtók deydarevnsing fyri morð 1976. Ánd fyri var drápsstól 3,09 fyri 100.000 fólk, í 1980 var hetta 2,41. Hetta hevur verið rættuliga stóðst síðan, og 1993 var drápsstól 2,19 fyri 100.000 fólk, tvs. 27% lægri enn í 1975.

Beskapariga loysar tað seg betur hjá USA at fólk sita innibíráð í lívstíð, heldur enn at avrætta tey. Hvør avrætting kostar um

teirra um, ið hava avrætta persónar undir 18 ár síðani 1990. - USA, Iran, Jemen, Saudi Arabia og Pakistan, herav vóru flestar, seks í tali, í USA. Hóast aljóða lógir og reglugerðir eru settar í gildi fyri at forða slíkum, ser tað út til, at USA klára at skaka sær undan. Bæði amerikanski - og ST stíttmalin um rættindi hjá børnum forðaða harðliga deydarevnsing, sum heild og tað serstakliga mótgævis barnum. Yvir 100 lond hava serligar lógir, ið verja børn/ungdómshómsmenn m.a. mótgævis deydarevnsing. Hetta forðar tað ikki heimssins matstovu tiggja at drepa børn - tvørturimót. Tá ið tað eru børn og sálárliga veik, ið fremja ávársig brotsverk leypa tey ofta framav uttan at hugsa um fylgurnar. Hvørki hjá offrum ella teimum sjálvi. Hesar báðar bólkur heldur man eisini eru "lettari" at hjálpa. Tánin kemst av, at hesi ikki áttu verði deydadóm, tí tey ikki eru heilt ment, harafturat hava tey ikki fulla ábyrgd, og móguleikin fyri at tey kunnu "rehabiliteres" er nógv stórt.

Tey sálárliga

veiku/tarnaðu
Verur tað røknar sum sálárliga tarnaður hevur tí

rættátt undirgvin eina framúr rættuliga, ómøguleikan og vanræddi við

Kendi filosofarinn Albert Camus tók soleiðis til orðana: "Fyri at fáa javnvág málið um deydarevnsing, noyðist vit at revsa ein brotsmann, ið hevur ávarað offrið, men ein ávárs dag verður hann úti fyri einum ræðuligum deyða, at hesin frí til lótu er skerdur at hansara nála í minnabur. Slíkt bómenni hevur eingin enn komin framá.

Grundgevingarnar

Fyri deydarevnsing
Fyri deydarevnsing hava nógvur grundgevingar verið forðar fram, men eingin tykist veruliga at halda. Hildið hevur verið fast um, at deydarevnsing virkar avskrekkandi fyri fólk at fremja ávársig brotsverk, men her tala lóini. Í teimum 38 statum í USA har deydarevnsing er loyvd fyri morð o. líkn. eru líka nógv tulk brot fram, sum í teimum statum, ið ikki loyva deydarevnsing. Eitt enn heur dómur er Kanada, ið avtók deydarevnsing fyri morð 1976. Ánd fyri var drápsstól 3,09 fyri 100.000 fólk, í 1980 var hetta 2,41. Hetta hevur verið rættuliga stóðst síðan, og 1993 var drápsstól 2,19 fyri 100.000 fólk, tvs. 27% lægri enn í 1975.

Beskapariga loysar tað seg betur hjá USA at fólk sita innibíráð í lívstíð, heldur enn at avrætta tey. Hvør avrætting kostar um

teirra um, ið hava avrætta persónar undir 18 ár síðani 1990. - USA, Iran, Jemen, Saudi Arabia og Pakistan, herav vóru flestar, seks í tali, í USA. Hóast aljóða lógir og reglugerðir eru settar í gildi fyri at forða slíkum, ser tað út til, at USA klára at skaka sær undan. Bæði amerikanski - og ST stí